

Titulació	Tipus	Curs
2503868 Comunicació de les Organitzacions	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Ricardo Carniel Bugs

Correu electrònic: ricardo.carniel@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'únic prerequisit d'aquesta assignatura és que l'estudiant estigui interessada/interessat en descobrir i aprofundir un enfocament de la comunicació orientat a promoure els processos de canvi social, i un model de desenvolupament sostenible basat en els drets humans, la igualtat de gènere i la justícia global.

L'alumnat ha de tenir curiositat pel paper dels/les comunicadors/es en les diferents institucions i organitzacions que actuen en el sistema de cooperació internacional i entitats que treballen per a la cohesió social (vist també com oportunitat laboral), així com per la funció dels mitjans i els continguts que contribueixen a generar consciència social sobre els reptes del món actual.

Objectius

Objectiu general de l'assignatura:

Dotar a l'alumnat de coneixements i eines per a un perfil professional diferenciat i especialitzat, orientat tant a les funcions clàssiques de la comunicació com a d'altres sortides laborals en organismes internacionals, organitzacions socials, ONGs, entitats de cooperació internacional, etc.

Objectius específics dels i les estudiants:

- Conèixer què s'entén per desenvolupament humà, canvi social i altres conceptes / perspectives relacionades (Drets Humans, igualtat de gènere, justícia global, etc.).
- Analitzar amb perspectiva crítica l'agenda de l'ONU sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).
- Identificar els elements principals d'estratègies de comunicació per al desenvolupament, comunicació per al canvi social, etc.
- Reflexionar sobre la situació dels drets humans vinculats a la informació, la comunicació i el ciberespai, així com la relació entre comunicació i cooperació internacional.
- Aprendre a dissenyar els elements fonamentals d'un projecte de comunicació per al desenvolupament i el canvi social.
- Comprendre el paper dels i les professionals de la comunicació en aquests àmbits i saber identificar possibles sortides laborals en organitzacions i institucions governamentals i no governamentals.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Aplicar les metodologies de recerca específiques per plantejar hipòtesis, validar i verificar idees i conceptes i interpretar dades pròpies de la comunicació en les organitzacions.
- Diferenciar les principals teories relatives a la comunicació de les organitzacions, que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Treballar d'acord amb la deontologia professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
3. Demostrar coneixements sobre l'entorn social, cultural i econòmic per construir un pensament crític i generar idees originals sobre el context.
4. Divulgar tota mena de públics els objectius que es proposen en l'estudi de l'assignatura.
5. Establir relacions entre el coneixement comunicatiu i les ciències socials en el procés d'implementació d'estratègies de comunicació.
6. Exposar per escrit i oralment la síntesi de les anàlisis realitzades.
7. Fer els treballs de l'assignatura aplicant els mètodes de recerca apropiats per a l'àmbit de la comunicació.
8. Identificar els problemes de tractament i imatge que tenen els grups socials desfavorits per la seva ètnia, religió, gènere, etc., dins del sistema comunicatiu espanyol i mundial.
9. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
10. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
11. Interpretar i discutir documents de les principals teories científiques implicades en l'assignatura.
12. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
13. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
14. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
15. Respectar les diferents religions, ètnies, cultures, identitats sexuals, etc., en l'elaboració dels productes comunicatius preparats i emesos per les organitzacions.
16. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Temari general

- La relació entre comunicació, cooperació internacional, desenvolupament i canvi social. Paradigmes, models i estratègies aplicades.

- Programes internacionals de cooperació internacional i ajuda al desenvolupament. L'Agenda 2030 de l'ONU d'Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).
- Societat del coneixement i desenvolupament mediàtic. Drets Humans i activisme relacionats amb la informació, la comunicació i el ciberespai.
- Mitjans de comunicació i el seu discurs sobre desenvolupament, cooperació i temes relacionats. Comunicar des d'enfocaments alternatius (llenguatges inclusius, diàleg intercultural, entre d'altres).
- Els i les professionals de la Comunicació com a promotors del canvi social. Disseny de projectes i campanyes.

L'ordre dels temes podrà variar segons la planificació definitiva de l'assignatura. El calendari detallat s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura.

Els continguts de l'assignatura seran sensibles a l'enfocament basat en drets humans i la perspectiva de gènere.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició de continguts, seminaris/tallers participatius, debat i exercicis a l'aula	48	1,92	2, 1, 3, 5, 10, 8, 9, 11, 6, 4, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories	8	0,32	2, 7, 5, 12, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Recerca, selecció i lectura de bibliografia i altres recursos. Estudi personal. Planificació i desenvolupament de treballs individuals / per equips.	94	3,76	2, 7, 1, 3, 5, 10, 8, 9, 11, 6, 4, 12, 13, 14, 15, 16

La metodologia docent de l'assignatura combina diferents sessions d'exposicions orals, presentacions de continguts teòrics i experiències professionals, estudis de cas i debat, així com seminaris/tallers participatius. El principi fonamental és establir i compartir una base comuna de coneixements perquè, durant el curs, l'alumnat pugui aprofundir en els aspectes que prioritzi i aplicar-los als temes que més li interessin.

El treball de curs (projecte final) està basat en els principis d'Aprenentatge per Servei - ApS, en col·laboració amb la Fundació Autònoma Solidària i entitats socials.

Tota la informació necessària per al seguiment del curs serà facilitada per l'equip docent presencialment en classes, tutories i/o via Campus Virtual.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar modificacions en funció d'esdeveniments imprevistos o motius de força major.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
A) Presentacions i exercicis a l'aula	40%	0	0	2, 7, 1, 3, 5, 10, 8, 9, 11, 6, 4, 12, 13, 14, 15, 16
B) Projecte final	45%	0	0	2, 7, 1, 3, 5, 10, 8, 9, 6, 4, 12, 13, 14, 15, 16
C) Assistència i participació activa a classe	15%	0	0	2, 1, 3, 10, 8, 9, 11, 6, 12, 13, 14, 15, 16

AVALUACIÓ CONTINUADA

L'assignatura adopta un sistema d'avaluació continuada i sumatòria. Cap activitat requereix una nota mínima per a aprovar l'assignatura. La qualificació final de l'assignatura serà la suma de la puntuació obtinguda en les següents activitats d'avaluació:

A) Presentacions i exercicis a l'aula: 40 punts (40% sobre la qualificació final); activitats presencials individuals o en equips.

B) Projecte final: 45 punts (45% sobre la qualificació final); activitat en equips.

C) Assistència i participació activa a classe: 15 punts (15% sobre la qualificació final); activitats presencials individuals.

Total: 100 punts (equivaldria a la nota final 10).

Qualsevol activitat d'avaluació escrita que inclogui cinc faltes d'ortografia, gramaticals i/o barbarismes (sumant cinc errors en total) no obtindrà cap puntuació (nota 0).

Per a aprovar l'assignatura pel sistema d'avaluació continuada, serà necessari:

a) Haver realitzat i lliurat totes les activitats d'avaluació (A i B) en les dates establertes pel professorat. En cas d'absència per motius justificats de força major, s'ha de presentar el corresponent justificant a l'equip docent; en cas contrari, les activitats es consideraran No Realitzades.

b) Haver sumat una puntuació mínima de 50 punts (equivalent a la nota 5,0) entre totes les activitats d'avaluació realitzades.

c) En qualsevol activitat desenvolupada en grups, l'equip docent podrà adoptar mesures de control per verificar el nivell de participació i implicació de cada membre en el treball comú. Per tant, les puntuacions podran ser diferents per a integrants d'un mateix grup, la qual cosa podria suposar que un o més membres suspenguin l'avaluació, mentre la persona restant l'aprovi.

Sistema de recuperació (avaluació continuada)

Per tal que qualsevol estudiant pugui optar a la recuperació, cal que compleixi les següents dues condicions:

- 1) No hagi assolit els criteris establerts per a aprovar l'assignatura.
- 2) Hagi estat avaluat durant el semestre d'un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

La recuperació consistirà en un examen escrit sobre tot el temari/continguts de l'assignatura.

Les activitats d'avaluació C resten excloses del sistema de recuperació.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar modificacions en funció d'esdeveniments imprevistos o motius de força major.

AVALUACIÓ ÚNICA

Per a l'alumnat que opti per l'avaluació única, la qualificació final de l'assignatura serà la suma de la puntuació obtinguda en les següents activitats d'avaluació:

A) Examen teòric: 35 punts (35% sobre la qualificació final); activitat presencial individual.

B) Presentació a l'aula: 20 punts (20% sobre la qualificació final); activitat presencial individual, el mateix dia de l'examen teòric.

C) Projecte final: 45 punts (45% sobre la qualificació final); activitat individual o en equips (els equips hauran d'estar formats per estudiants que hagin triat l'avaluació única; no seran acceptats grups mixtos amb estudiants de l'avaluació continuada). El projecte s'haurà de desenvolupar durant el temps de treball autònom de l'alumnat i lliurat el mateix dia de l'examen i de la presentació.

Total: 100 punts (equivaldria a la nota final 10).

Qualsevol activitat d'avaluació escrita que inclogui cinc faltes d'ortografia, gramaticals i/o barbarismes (sumant cinc errors en total) no obtindrà cap puntuació (nota 0).

Per a aprovar l'assignatura pel sistema d'avaluació única, serà necessari:

a) Haver realitzat i lliurat totes les activitats d'avaluació (A, B i C) en la data establerta pel professorat. En cas d'absència per motius justificats de força major, s'ha de presentar el corresponent justificant a l'equip docent; en cas contrari, les activitats es consideraran No Realitzades.

b) Haver sumat una puntuació mínima de 50 punts (equivalent a la nota 5,0) entre totes les activitats d'avaluació realitzades.

c) En qualsevol activitat desenvolupada en grups, l'equip docent podrà adoptar mesures de control per verificar el nivell de participació i implicació de cada membre en el treball comú. Per tant, les puntuacions podran ser diferents per a integrants d'un mateix grup, la qual cosa podria suposar que un o més membres suspenguin l'avaluació, mentre la persona restant l'aprovi.

Sistema de recuperació (avaluació única)

Per tal que qualsevol estudiant pugui optar a la recuperació, cal que compleixi les següents dues condicions:

1) No hagi assolit els criteris establerts per a aprovar l'assignatura.

2) Segons normativa, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat almenys 2/3 del total d'activitats avaluables de l'assignatura.

La recuperació consistirà en un examen escrit sobre tot el temari/continguts de l'assignatura.

L'activitat d'avaluació C resta exclosa del sistema de recuperació.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar modificacions en funció d'esdeveniments imprevistos o motius de força major.

SEGONA MATRÍCULA

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà realitzar una única prova (teòrica-pràctica) de síntesi sobre tot el temari i continguts de l'assignatura. La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova síntesi.

PLAGI

L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat, etc.) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixi més d'una irregularitat, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Alfaro, Rosa María (2013). Ciudadanías y Medios: Veedurías desde la participación ciudadana. *Commons: revista de comunicación y ciudadanía digital*, 2(1), 2-20.
<https://revistas.uca.es/index.php/cayp/article/view/3058>

Carniel Bugs, Ricardo y Velázquez, Teresa (2018). Objetivos de Desarrollo Sostenible: una agenda emergente para repensar la docencia universitaria en comunicación. En: Elena Jiménez Pérez, María Elena del Valle Mejías y Andrea Felipe Morales (coords.). *Los nuevos retos en Ciencias Sociales, Artes y Humanidades*. Gedisa. https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1gfv7p7/alma991000489829706709

Duarte Herrera, Lisbeth K. y González Parias, Carlos. H. (2014). Origen y evolución de la cooperación internacional para el desarrollo. *Panorama*, 8(15), 117-131.
<https://journal.poligran.edu.co/index.php/panorama/article/view/554>

Nos-Aldás, Eloísa y Santolino, Montse (2015). La Investigación en Comunicación y Cooperación en los nuevos escenarios de movilización social: ONGD, objetivos de justicia social y eficacia cultural. *Revista de la Asociación Española de Investigación de la Comunicación*, 2(4), 1-7.
<http://www.revistaeic.eu/index.php/raeic/article/view/50>

Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD) (2019). *Informe sobre Desarrollo Humano 2019. Más allá del ingreso, más allá de los promedios, más allá del presente: Desigualdades del desarrollo humano en el siglo XXI*. <https://www.undp.org/es/colombia/publications/informe-sobre-desarrollo-humano-2019>

Programa Willay (2012). Las TIC y el desarrollo humano.
<https://www.ongawa.org/wp-content/uploads/2015/01/Las-TIC-y-el-Desarrollo-Humano.pdf>

Servaes, Jean (2010). Comunicación para el desarrollo humano y el cambio social.
https://www.researchgate.net/publication/274222965_Comunicacion_para_el_dearrollo_tres_paradigmas_dos_m

Tufte, Thomas (2015). *Comunicación para el cambio social: la participación y el empoderamiento como base para el desarrollo mundial*. Icaria.

UNESCO. Programa Internacional para el Desarrollo de la Comunicación (PIDC) (2008). Indicadores de desarrollo mediático: Marco para evaluar el desarrollo de los medios de comunicación social.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001631/163102S.pdf>

Bibliografia complementària

Alfaro, Rosa María (2010). El desarrollo que no llega: el papel de la comunicación. En: Raquel Martínez-Gómez y Mario Lubetkin (2010). *Comunicación y Desarrollo: pasos hacia la coherencia*. Comunicación social, pp. 42-58.

Enghel, Florencia (2017). El problema del éxito en la comunicación para el cambio social. *Commons. Revista De Comunicación Y Ciudadanía Digital*, 6(1), 11-22. <https://revistas.uca.es/index.php/cayp/article/view/3389>

Gómez Galán, Manuel & Sanahuja Perales, José Antonio (1999). El sistema internacional de cooperacional desarrollo. Una aproximación a sus actores e instrumentos. Madrid: CIDEAL.

Gumucio-Dagron, Alfonso (2011). Comunicación para el cambio social: clave del desarrollo participativo. *Signo y Pensamiento*, vol. XXX, núm.58, enero-junio, 26-39. <http://www.redalyc.org/pdf/860/86020038002.pdf>

Huarcaya, Gloria (2006). El comunicador para el desarrollo y el cambio social. Apuntes para la construcción de un perfil. Revista de Comunicación, 5, 29-39.
https://pirhua.udep.edu.pe/bitstream/handle/11042/1743/Gloria_Huarcaya_El_comunicador_para_el_desarrollo

Miguel de Bustos, Juan C. (2008). Comunicación sostenible y desarrollo humano en la sociedad de la información: Consideraciones y propuestas. Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID).
<https://www.cervantesvirtual.com/obra/comunicacion-sostenible-y-desarrollo-humano-en-la-sociedad-de-la-inform>

Murciano, Marcial (dir.) (2010). *La prensa y la cooperación internacional. Cobertura de la cooperación para el desarrollo en nueve diarios europeos*. Comunicación social.

Obregón, Rafael y Ángel Botero, Adriana (2011). ¿Diálogo o comunicación para el desarrollo y cambio social? Reflexiones e implicaciones. En: José Miguel Pereira y Amparo Cadavid (eds.). *Comunicación, desarrollo y cambio social. Interacciones entre comunicación, movimientos ciudadanos y medios*. Editorial Pontificia Universidad Javeriana, pp. 113-131.

Restrepo, Natalia (2011). Comunicación para el cambio social y Nuevas Tecnologías para la Información y la Comunicación. *Revista Etic@net*, año IX, n.11: 158-175.
<http://www.ugr.es/~sevimeco/revistaeticanet/numero11/Articulos/Formato/articulo7.pdf>

Santolino, Montse (2010). Recuperando la esencia: las ONGD como agentes de comunicación para el cambio social. En T. Burgui y J. Erro Sala (coords.), *Comunicando para la solidaridad y la cooperación: cómo salir de la encrucijada*. Foro Comunicación, Educación y Ciudadanía, pp. 221-256.

Al llarg del curs, l'equip docent confirmarà les lectures obligatòries, així com facilitarà recursos específics segons els temes tractats.

Programari

Aquesta assignatura no requereix cap programari especialitzat. Per a eventuais activitats virtuals, s'utilitzarà Microsoft Teams.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	71	Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	7	Espanyol	primer quadrimestre	tarda